Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy

z Historii dla uczniów szkół podstawowych

województwa kujawsko-pomorskiego

Etap rejonowy – data: 09.12.2024 r.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.

2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój test jest kompletny. Niniejszy test zawiera 15 zadań.

3. Maksymalna liczba punktów za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań wynosi 100 punktów.

4. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.

5. Przy każdym zadaniu zaznacz właściwe odpowiedzi.

6. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.

7. Pracuj samodzielnie.

8. Nie wolno wnosić telefonów komórkowych oraz innych urządzeń teleinformatycznych na konkurs.

9. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60** minut.

Zadanie I (0 – 10 p.) – Uzupełnij tekst, wybierając właściwe pojęcia wymienione w nawiasach:

Ludzie zaczęli prowadzić osiadły tryb życia w (paleolicie czy neolicie). Dzięki temu mogli rozpocząć uprawę ziemi lub hodowlę zwierząt. Wybierając miejsce do osiedlenia, decydowali się na bliską obecność rzek. W związku z tym Sumerowie założyli osady nad m.in. (Nilem czy Eufratem). Egipcjan i Sumerów, prócz zamieszkania nad rzekami, łączyła wiara w wielu bogów, czyli (monoteizm czy politeizm). Ponadto (Egipcjanie czy Sumerowie) wprowadzili mumifikację. Wierzono, że po śmierci zmarły trafi przed sąd boga (Ozyrysa czy Anubisa), który stwierdzi po wadze serca, na co zasługuje zmarły. Oba ludy zadbały też o rozwój pisma. W przypadku Sumerów mieliśmy do czynienia z (pismem klinowym czy hieroglifami). Natomiast Egipcjanie opracowali sposób produkcji materiału piśmienniczego zwanego (pergaminem czy papirusem). Starożytnym ludem, który różnił się od Sumerów i Egipcjan w kwestii wiary, byli (Izraelici czy Grecy). Istotnym elementem ich wiary była skrzynia, gdzie trzymano tablice z Dziesięciorgiem Przykazań – była to (Tora czy Arka Przymierza). Znajdował się ona w świątyni (Dawida czy Salomona) w Jerozolimie.

Zadanie II (0 – 4 p.) – Oceń prawdziwość informacji podanych w poniższych zdaniach. Zaznacz „Prawda", jeśli zdanie jest prawdziwe, a „Fałsz", jeśli jest fałszywe:

1. Erechtejon to świątynia grecka poświęcona Atenie i Posejdonowi.
    a. Prawda b. Fałsz
2. Igrzyska olimpijskie odbywały się co 5 lat.
    a. Prawda b. Fałsz
3. Za Nerona doszło do pożaru Rzymu, o który oskarżono chrześcijan.
    a. Prawda b. Fałsz
4. W 476 r. miał miejsce upadek cesarstwa wschodniorzymskiego.
    a. Prawda b. Fałsz

Zadanie III (0 – 10 p.) – Poniżej znajduje się 10 pytań, do których zaproponowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Zaznacz literę oznaczającą prawidłową odpowiedź:

1. Cesarzem Państwa Franków był:
    a. Pepin Krótki
    b. Karol Młot
    c. Karol Wielki
    d. Chlodwig

2. Mahomet zapoczątkował religię zwaną:
    a. Prawosławiem
    b. Islamem
    c. Luteranizmem
    d. Judaizmem
3. Najbogatsza warstwa mieszczan w średniowieczu nazywana była:
    a. Plebsem
    b. Pospólstwem
    c. Patrycjatem
    d. Gminem
4. Uroczyste przekazanie lenna nazywano:
    a. Feudalizmem
    b. Inwestyturą
    c. Immunitetem
    d. Pasowaniem
5. Budynek, w którym urzędowały władze miasta, to:
    a. Barbakan
    b. Baszta
    c. Bazylika
    d. Ratusz
6. Twórcą reguły zakonnej dla mnichów z klasztoru na górze Monte Cassino był:
    a. Św. Franciszek z Asyżu
    b. Św. Benedykt
    c. Św. Bernard z Clairvaux
    d. Św. Alberyk
7. Sobór trydencki ustalił, że:
    a. Do zbawienia konieczna jest tylko wiara
    b. Papież jest głową Kościoła i najwyższym autorytetem w sprawach wiary
    c. Nabożeństwa powinny odbywać się w językach ojczystych
    d. Należy zrezygnować z celibatu księży.
8. Towarzystwo Jezusowe założył:
    a. Ignacy Loyola
    b. Giordano Bruno
    c. Galileusz

d. Jan Kalwin

9. Pierwszym żeglarzem, który w II poł. XV w. dotarł drogą morską do Indii, był żeglarz pochodzący z:
    a. Portugalii
    b. Hiszpanii
    c. Anglii
    d. Francji
10. Jednym ze skutków odkryć geograficznych było:
    a. Sprowadzenie do Europy pszenicy
    b. Wprowadzenie w Ameryce uprawy kukurydzy
    c. Śmierć wielu tysięcy Indian wskutek chorób i niewolniczej pracy
    d. Upowszechnienie w Europie kultury ludów prekolumbijskich

Zadanie IV (0 – 9 p.) – Uzupełnij tekst odnoszący się do czasów nowożytnych, wybierając właściwe informacje podane w nawiasach:

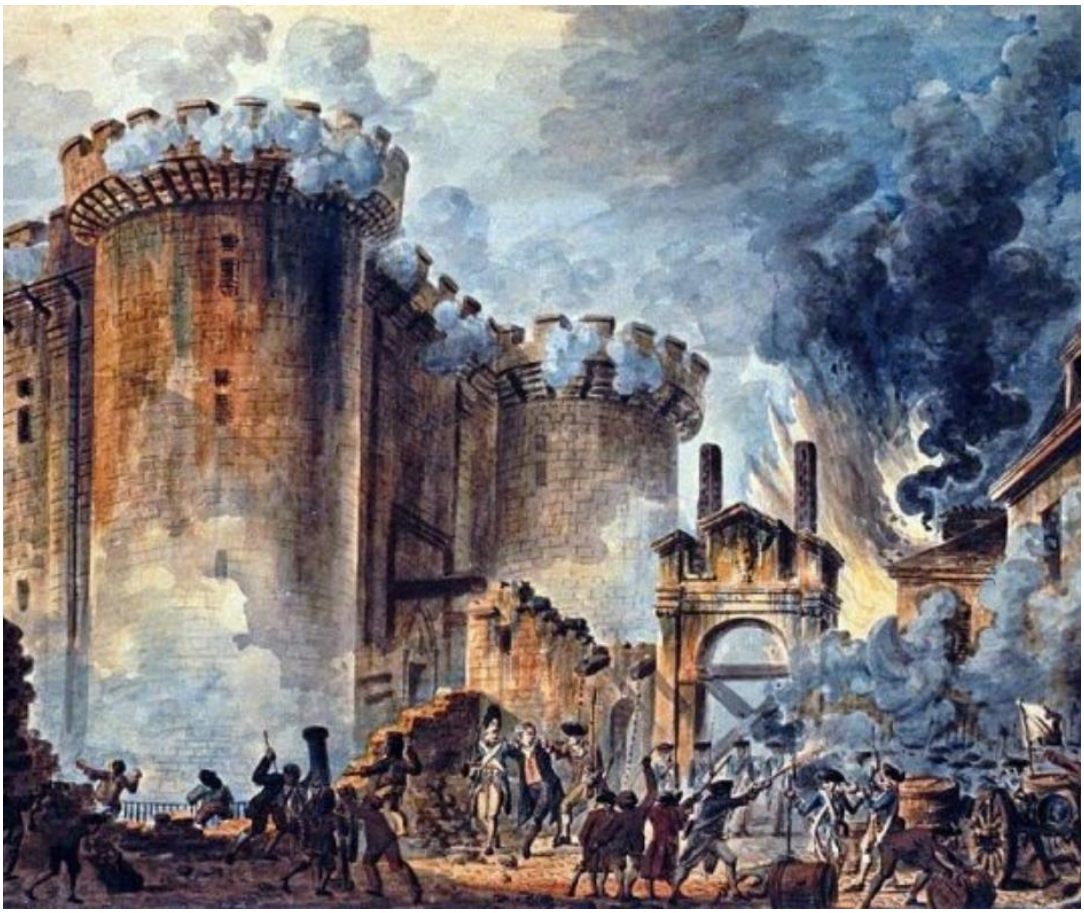
Nowożytność zapoczątkowana została odkryciem Ameryki przez (Bartłomieja Diaza czy Krzysztofa Kolumba). W tej epoce doszło do pojawienia się nowych ustrojów, jak monarchia absolutna we Francji w XVII w. za rządów (Ludwika XIV czy Ludwika XVI) czy monarchia parlamentarna w Anglii zaistniała w momencie opublikowania (Wielkiej Karty Swobód czy Deklaracji praw narodu angielskiego). Natomiast w czasach oświecenia pojawiły się dążenia do wprowadzenia nowych zasad, jak umowa społeczna sformułowana przez (Monteskiusza czy Jana Jakuba Rousseau). Również zwracano uwagę na trójpodział władzy, gdzie (władza ustawodawcza czy władza wykonawcza) ustanawia prawo. Nowożytność przyniosła także utworzenie Stanów Zjednoczonych Ameryki. I to tutaj powołano pierwszego prezydenta, którym został (Abraham Lincoln czy Jerzy Waszyngton), a w (1787 czy 1791) roku uchwalono pierwszą na świecie konstytucję. Nowożytność przyniosła też rewolucję przemysłową, w wyniku której zaczęły powstawać miejsca, gdzie produkcja odbywała się z wykorzystaniem maszyn, czyli (manufaktury czy fabryki). Rewolucja ta przyniosła też zmiany w zatrudnieniu, ponieważ zwiększyła się liczba miejsc pracy w (rolnictwie czy przemyśle).

Zadanie V (0- 5 p.) – Poniżej znajdują się opisy odnoszące się do pięciu postaci. Wybierz prawidłową odpowiedź. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa:

1. Uratował przyszłego prezydenta Stanów Zjednoczonych w czasie wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
    a. Kazimierz Pułaski
    b. Tadeusz Kościuszko
    c. Beniamin Franklin
    d. Thomas Jefferson
2. Królowa Francji, żona Ludwika XVI, która została ścięta na gilotynie.
    a. Katarzyna II
    b. Katarzyna Medycejska
    c. Maria Antonina
    d. Maria Stuart
3. Pierwszy konsul republiki francuskiej, cesarz Francuzów w latach 1804-1815.
    a. Maximilian Robespierre
    b. Georges Danton
    c. Napoleon Bonaparte
    d. Jean-Paul Marat
4. Konstruktor maszyny parowej.
    a. James Watt
    b. George Stephenson
    c. Michael Faraday
    d. Samuel Morse
5. Jeden z najsłynniejszych ideologów liberalizmu.
    a. Karol Marks
    b. Robert Owen
    c. Adam Smith
    d. Edmund Burke

Zadanie VI (0-3 p.) – Poniżej znajdują się trzy obrazy. Zaznacz wydarzenie przedstawione na obrazach. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa:

1. Obraz nr 1

Źródło ilustracji: ciekawostkihistoryczne.pl/….

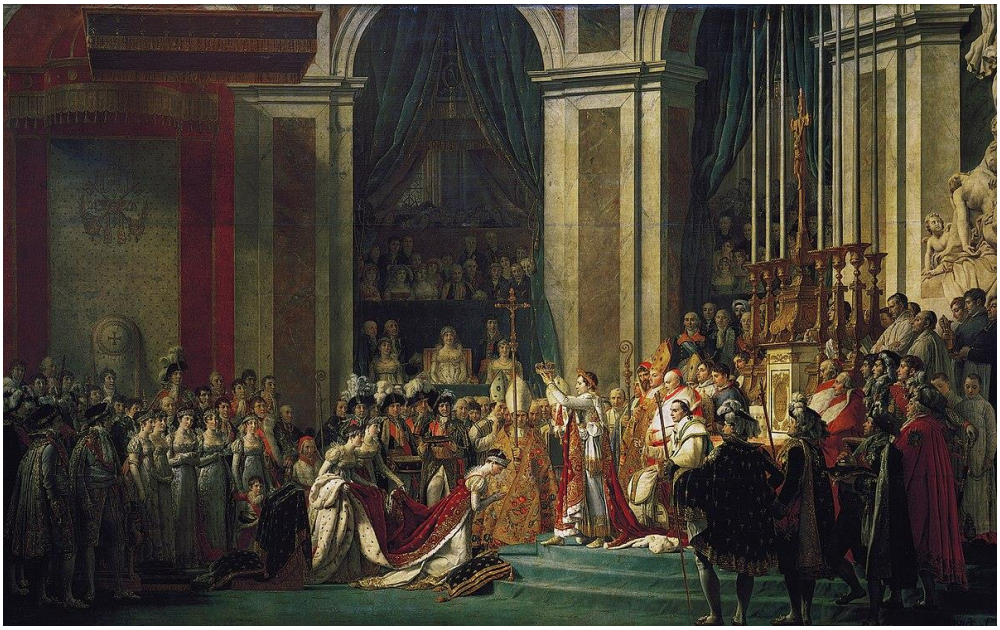
a. Zburzenie Bastylii

b. Bitwa pod Trafalgarem

c. Bostońskie picie herbaty

d. Bitwa pod Borodino

2. Obraz nr 2

Źródło ilustracji: wikimedia.org/...

a. Koronacja Ludwika XVI
b. Koronacja Karola I Stuarta
c. Koronacja Napoleona Bonaparte
d. Koronacja Katarzyny II

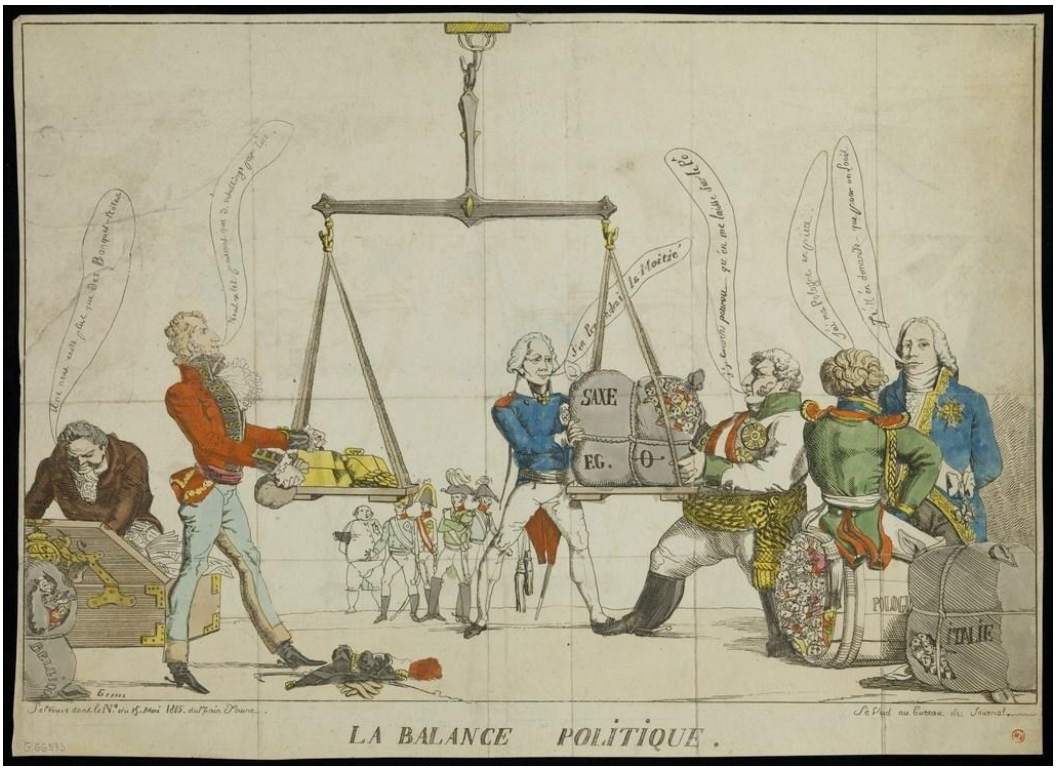
3. Obraz nr 3

Źródło ilustracji: https://historia.org.pl/...

a. Bitwa pod Trafalgarem
b. Bitwa pod Waterloo
c. Bitwa nad Berezyną
d. Bitwa pod Samosierrą

Zadanie VII (0-2 p.) Przyjrzyj się karykaturze i zapoznaj się z pytaniami. Zaznacz prawidłowe odpowiedzi. Przy każdym pytaniu jest tylko jedna prawidłowa odpowiedź:

Źródło ilustracji: https://zpe.gov.pl/...

1. Karykatura odnosi się do:
    a. Wojny secesyjnej
    b. Rewolucji angielskiej
    c. Rewolucji francuskiej
    d. Kongresu wiedeńskiego
2. Karykatura przedstawia zasadę:
    a. Równowagi europejskiej
    b. Restauracji
    c. Legitymizmu

HISTORIA POLSKI

Zadanie VIII (0-10 p.) Uzupełnij tekst odnoszący się do historii Polski, wybierając właściwe sformułowania podane w nawiasach:

Początki Polski mają związek z dynastią (Przemyślidów czy Piastów), która zaczęła rządy w państwie polskim w (X w. czy XI w.). Pierwszym królem Polski z tej dynastii był (Mieszko I czy Bolesław Chrobry), któremu udało się powiększyć terytorium kraju. Kolejne rządy polskich władców przyniosły różne sytuacje, np. za rządów (Mieszka II czy Bolesława Śmiałego) doszło do konfliktu z biskupem krakowskim Stanisławem. Natomiast po śmierci (Kazimierza Odnowiciela czy Bolesława Krzywoustego) nastąpił okres rozbicia dzielnicowego. Z kolei w 1295 r. na króla Polski został koronowany (Przemysł II czy Władysław Łokietek) – to wydarzenie uznawane jest za początek zjednoczenia ziem polskich. Jednak król ten nie rządził długo z powodu zamachu w Rogoźnie. Następnie korona polska przeszła w ręce władców (Czech czy Węgier), czyli Wacława II i Wacława III. Później koronę królewską uzyskał (Kazimierz Wielki czy Władysław Łokietek), który utracił Pomorze Gdańskie na rzecz Krzyżaków. Następnie władzę przejął jego syn, będący ostatnim władcą Polski z tej dynastii. Za jego rządów doszło do starań o odzyskanie ziem utraconych na rzecz Krzyżaków i ostatecznie udało się przyłączyć do Polski (Pomorze Gdańskie czy Kujawy). Również zadbał o utworzenie pierwszego polskiego uniwersytetu w (Krakowie czy Warszawie).

Zadanie IX (0-5 p.) – Zaznacz prawidłową odpowiedź w poniższych zdaniach. Do każdego zdania pasuje tylko jedna prawidłowa odpowiedź:

1. Pierwszym królem Polski z dynastii Jagiellonów był:
    a. Aleksander Jagiellończyk
    b. Kazimierz Jagiellończyk
    c. Władysław Warneńczyk
    d. Władysław Jagiełło
2. Pomorze Gdańskie zostało przyłączone do Polski w wyniku:
    a. Pokoju w Oliwie
    b. I pokoju toruńskiego
    c. II pokoju toruńskiego
    d. Rozejmu w Sztumskiej Wsi

3. Pierwszym pisarzem, który tworzył tylko w języku polskim, był:
    a. Jan Kochanowski
    b. Mikołaj Rej
    c. Andrzej Frycz Modrzewski
    d. Stanisław Staszic
4. Władysław Warneńczyk był królem Polski i:
    a. Litwy
    b. Francji
    c. Czech
    d. Węgier
5. Hołd pruski był w roku:
    a. 1515
    b. 1525
    c. 1569
    d. 1573

Zadanie X (0-10 p.) - Oceń prawdziwość informacji podanych w poniższych zdaniach. Zaznacz „Prawda”, jeśli zdanie jest prawdziwe, a „Fałsz”, jeśli jest fałszywe:

1. Akt Konfederacji warszawskiej zrównał w prawach katolików i wywodzących się ze szlachty przedstawicieli innych wyznań.
    a. Prawda b. Fałsz
2. Gdańsk rozwinął się w czasach Jagiellonów ze względu na pośrednictwo w handlu.
    a. Prawda b. Fałsz
3. W czasach Jagiellonów stanami uprzywilejowanymi była szlachta i mieszczaństwo, ponieważ tylko te stany miały prawo głosu w sejmie i na sejmikach.
    a. Prawda b. Fałsz
4. Pierwszy polski król elekcyjny pochodził z Siedmiogrodu.
    a. Prawda b. Fałsz
5. Dymitriady miały miejsce za rządów króla Zygmunta III Wazy.
    a. Prawda b. Fałsz
6. W XVII w. Kozacy zamieszkiwali Zaporoże.
    a. Prawda b. Fałsz

7. W 1656 r. król Władysław IV Waza złożył śluby lwowskie.
    a. Prawda b. Fałsz
8. W czasach I Rzeczpospolitej w izbie poselskiej sejmu walnego decyzje podejmowano w myśl zasady jednomyślności, czyli posłowie obradowali tak długo, aż wszyscy wyrazili zgodę na ustanowienie nowego prawa.
    a. Prawda b. Fałsz
9. Bitwę nad Żółtymi Wodami stoczyły armia koronna z Kozakami i Tatarami.
    a. Prawda b. Fałsz
10. Husaria stanowiła formację polskiej jazdy, a jej znakiem rozpoznawczym były skrzydła.
    a. Prawda b. Fałsz

Zadanie XI (0-3 p.) Przyjrzyj się ilustracji, a następnie odpowiedz na pytania. Do każdego pytania pasuje tylko jedna odpowiedź:

Źródło ilustracji: dzieje.pl/...

1. Budynek został wybudowany w stylu:
    a. Barokowym
    b. Renesansowym
    c. Klasycystycznym

2. Pałac ten stanowił siedzibę króla:
    a. Augusta II Mocnego
    b. Stanisława Augusta Poniatowskiego
    c. Jana III Sobieskiego
3. Styl, w którym został wybudowany ten pałac, odwoływał się do:
    a. Starożytności
    b. Średniowiecza
    c. Baroku

Zadanie XII (0-10 p.) – Uzupełnij tekst, wybierając z nawiasów właściwe sformułowania:

W czasie rządów Stanisława Augusta Poniatowskiego doszło do (trzech czy czterech) rozbiorów Polski. Ostatni z nich miał miejsce w (1793 czy 1795) roku i ostatecznie ziemie państwa polskiego zostały podzielone między Prusami, Rosją i (Austrią czy Szwecją). Gdy na tronie francuskim zasiadł Napoleon Bonaparte i zaczął walczyć z naszymi zaborcami, Polacy postanowili działać. W związku z tym we Włoszech utworzono Legiony Polskie na czele z (gen. Janem Henrykiem Dąbrowskim czy ks. Józefem Poniatowskim). Jednak Napoleon różnie podchodził do Polaków, gdyż wykorzystywał ich również do walki o interesy Francji i dlatego też wysłał kilka tysięcy legionistów na wyspę (San Domingo czy Elbę). Jednak w 1806 r. wojska francuskie zajęły Poznań, a potem Warszawę. Rok później w wyniku pokoju zawartego między Francją a Rosją i Prusami w (Tylży czy Schoenbrunn) udało się utworzyć Księstwo Warszawskie. Państewko uzyskało konstytucję wprowadzającą (republikę czy monarchię konstytucyjną). W czasie gdy Napoleon prowadził wojnę z Hiszpanią, wojska austriackie ruszyły na Warszawę. Ks. Józef Poniatowski zebrał wojsko i postanowił zastąpić drogę Austriakom. Do starcia doszło w roku 1809 pod (Zieleńcami czy Raszynem). Gdy Napoleon ostatecznie pokonał siły austriackie niedaleko Wiednia, Austria musiała się zgodzić na powiększenie terytorium Księstwa Warszawskiego. Sukcesy cesarza Francuzów nie trwały długo, gdyż ostatecznie został pokonany w 1815 r. w bitwie pod (Lipskiem czy Waterloo). Natomiast w wyniku kongresu wiedeńskiego na ziemiach polskich utworzono m.in. Królestwo Polskie podległe (Rosji czy Prusom).

Zadanie XIII (0-7 p.) Zapoznaj się z opisami dotyczącymi ziem polskich pod zaborami. Wybierz, do jakiego zaboru odnoszą się podane opisy:

1. W 1815 r. została wprowadzona konstytucja ustanawiająca monarchię konstytucyjną w:
   a. Wielkim Księstwie Poznańskim b. Królestwie Polskim
   c. Rzeczpospolitej Krakowskiej (Wolnym Mieście Krakowie)
2. Na terenie tego zaboru na początku XIX w. zlikwidowano poddaństwo chłopów, nadając tej grupie wolność osobistą. – Sytuacja ta odnosi się do zaboru:
   a. austriackiego b. pruskiego c. rosyjskiego
3. Ziemie polskie pod tym zaborem nie były uprzemysłowione. Jednak znajdowały się na tym terenie kopalnie soli w Bochni i Wieliczce. – Sytuacja ta odnosi się do zaboru:
   a. austriackiego b. pruskiego c. rosyjskiego
4. Na terenie tego zaboru zniesienie pańszczyzny nastąpiło w 1848 r. – Sytuacja ta odnosi się do zaboru:
   a. austriackiego b. pruskiego c. rosyjskiego
5. Na terenie tego zaboru istniał dobrze rozwinięty przemysł włókienniczy, przede wszystkim w Łodzi. – Sytuacja ta odnosi się do zaboru:
   a. austriackiego b. pruskiego c. rosyjskiego
6. Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki był ministrem skarbu w:
   a. Wielkim Księstwie Poznańskim b. Królestwie Polskim
   c. Rzeczpospolitej Krakowskiej (Wolnym Mieście Krakowie)
7. Na terenie Wielkiego Księstwa Poznańskiego była ograniczona autonomia. – Sytuacja ta odnosi się do zaboru:
   a. austriackiego b. pruskiego c. rosyjskiego

Zadanie XIV (0-6 p.) – Poniżej znajduje się sześć informacji odnoszących się do czasów powstania listopadowego i styczniowego. Wybierz, do jakiego powstania odnoszą się poniższe zdania:

1. Dyktatorem powstania był gen. Józef Chłopicki.
   a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe
2. Powstanie wybuchło w nocy, a spiskowcy ruszyli na Belweder, gdzie próbowali pojmać brata cara.
   a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe

3. Jedną z przyczyn powstania było ogłoszenie branki.
    a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe
4. Jedną z przyczyn wybuchu powstania była groźba wykrycia spisku organizowanego w Szkole Podchorążych.
    a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe
5. Doszło do nierozstrzygniętej bitwy o Olszynkę Grochowską.
    a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe
6. Jednym z dyktatorów powstania był Ludwik Mierosławski.
    a. Powstanie listopadowe b. Powstanie styczniowe

Zadanie XV (0-6 p.) Zapoznaj się z tekstem źródłowym oraz godłem z pieczęci Rządu Narodowego z okresu powstania styczniowego. Następnie oceń prawdziwość informacji podanych w poniższych zdaniach. Zaznacz „Prawda", jeśli zdanie jest prawdziwe, a „Fałsz", jeśli jest fałszywe:

Manifest Tymczasowego Rządu Narodowego, 22 stycznia 1863 r.

Komitet Centralny jako Tymczasowy Rząd Narodowy

Nikczemny rząd najezdniczy, rozwścieklony oporem męczonej przezeń ofiary, postanowił zadać jej cios stanowczy: porwać kilkadziesiąt tysięcy najdzielniejszych, najgorliwszych jej obrońców, oblec w nienawistny mundur moskiewski i pognać tysiące mil na wieczną nędzę i zatracenie.

Polska nie chce, nie może poddać się bezopornie temu sromotnemu gwałtowi [...], powinna stawić energiczny opór. Zastępy młodzieży walecznej [...] poprzysięgły zrzucić przeklęte jarzmo lub zginąć [...] .

Rząd Twój Narodowy wzywa Cię na pole walki, już ostatniej, na pole chwały i zwycięstwa [...].

Komitet Centralny Narodowy ogłasza wszystkich synów Polski, bez różnicy wiary i rodu, pochodzenia i stanu, wolnymi i równymi obywatelami kraju. Ziemia, którą lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością, dziedzictwem wieczystym. Właściciele poszkodowani wynagrodzeni będą z ogólnych funduszów państwa. Wszyscy zaś komornicy i wyrobnicy, wstępujący w szeregi

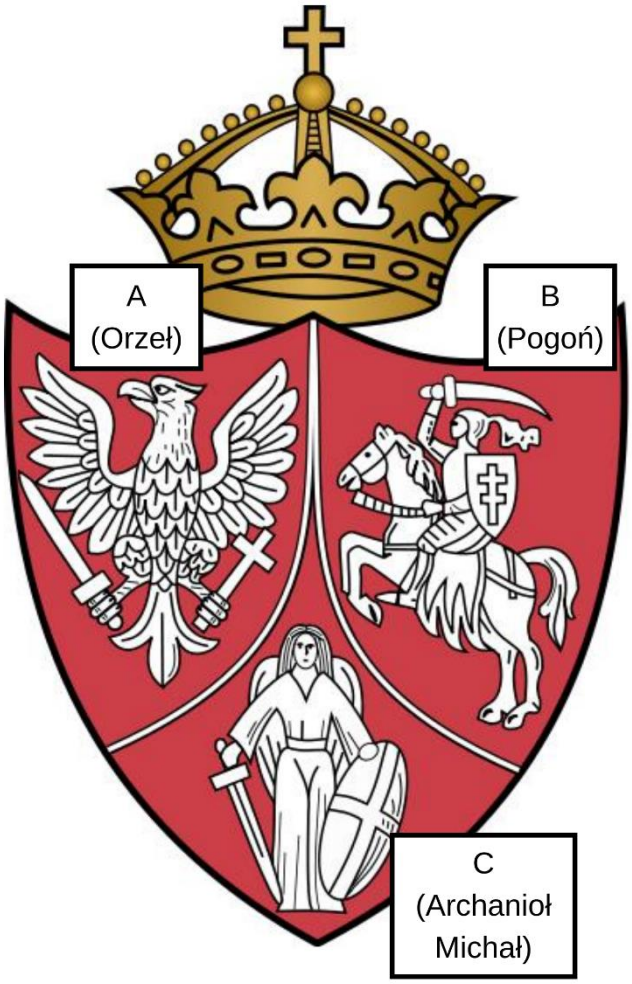
obrońców kraju, lub w razie zaszczytnej śmierci na polu chwały, rodziny ich otrzymują z dóbr narodowych dział obronionej od wrogów ziemi.

Do broni więc, Narodzie Polski, Litwy, Rusi, do broni!, bo godzina wspólnego wyzwolenia już wybiła, stary miecz nasz wydobyty, święty sztandar Orła, Pogoni i Archanioła rozwinięty.

A teraz odzywamy się do Ciebie, Narodzie Moskiewski: tradycyjnym hasłem naszym jest wolność i braterstwo ludów, dlatego też przebaczamy Ci nawet mord naszej Ojczyzny [...].

Przebaczamy Ci, bo i Ty jesteś nędzny i mordowany [...].

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole nr 35*, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1959, s. 18.

Godło z pieczęci Rządu Narodowego z okresu powstania styczniowego

Źródło: pl.wikipedia.org/...

1. Komitet Centralny przypomina o kilkudziesięciu tysiącach Polaków skazanych przez Rosjan na zesłanie.
    b. Prawda b. Fałsz
2. Komitet Centralny wprowadził wolność i równość wszystkich stanów.
    a. Prawda b. Fałsz
3. Komitet Centralny ustanowił prawo chłopów do posiadania ziemi, ale bez odszkodowania dla właścicieli ziemskich.
    a. Prawda b. Fałsz
4. Komitet Centralny wzywa do walki naród Polski, Litwy i Rusi.
    a. Prawda b. Fałsz
5. Na Godle pod literą C oznaczono symbol odpowiadający narodowi litewskiemu.
    a. Prawda b. Fałsz
6. W Manifeście Komitet Centralny przebacza carowi za krzywdy wyrządzone Polsce.
    a. Prawda b. Fałsz